

DØR's forårsrapport 2023

30. maj 2023

Skriftligt indlæg

Kapitel I og II: Aktuel økonomisk politik, konjunktur og offentlige finanser

Finanspolitikken

Finansministeriet deler formandskabets vurdering af, at der er udsigt til et aftagende kapacitetspres i økonomien. Det er Finansministeriets vurdering, at finanspolitikken overordnet set er afstemt med de aktuelle konjunkturudsigter.

Formandskabet vurderer på baggrund af deres prognose og skøn for den ét-årige finanseffekt på -0,2 pct. af BNP i 2023, at der burde have været en større finanspolitisk stramning i 2023. Formandskabets vurdering er dog ikke ledsaget af konkrete forslag til stramninger.

Finansministeriet skønner den ét-årige finanseffekt til -0,9 pct.-point i 2023, svarende til en betydeligt større finanspolitisk stramning. Forskellen mellem Finansministeriets og formandskabets skøn afspejler blandt andet forskelle i indregningen af udfasningen af hjælpepakker og andre særlig tiltag under coronapandemien, fx investeringsvinduet og udbetalingen af indefrosne feriepenge. Stramningen i 2023 kommer efter, at finanspolitikken også blev strammet markant sidste år med en ét-årig finanseffekt på -1,5 pct.-point i 2022 ifølge Finansministeriets skøn.

Finanspolitikken i 2024 bliver planlagt i løbet af 2023 i forbindelse med økonomiaftaler med kommuner og regioner for 2024 og finansloven for 2024. Med givne forudsætninger skønner formandskabet den ét-årige finanseffekt til 0,2 pct. af BNP. Formandskabet vurderer, at finanspolitikken i 2024 ikke bør bidrage til at øge efterspørgselspresset, snarere tværtimod.

Finansministeriet vurderer – med de nuværende beregningstekniske forudsætninger – at finanspolitikken i 2024 har en omtrent neutral virkning på kapacitetspresset, idet den ét-årige finanseffekt skønnes til 0,1 pct.-point i 2024. Med en ét-årig finanseffekt i omegnen af nul i 2024 vil finanspolitikken fortsat være stram selv, hvis der ikke strammes yderligere i 2024, idet udgangspunktet er et stramt niveau for finanspolitikken i 2023. Finansministeriet skønner den flerårige finanseffekt til -0,3 pct.-point i både 2023 og 2024 og vurderer dermed, at finanspolitikken bidrager til at dæmpe kapacitetspresset i begge år.

I forhold til 2024 skal det bemærkes, at det aftagende kapacitetspres i økonomien isoleret set taler for, at finanspolitikken bør være omtrent neutral i 2024 relativt til 2023 målt ved den ét-årige finanseffekt. Samtidigt taler det fortsat høje kapacitetspres for, at finanspolitikken skal bidrage til at dæmpe kapacitetspresset målt ved de flerårige finanseffekter.

Afskaffelse af store bededag

Det er velkendt, at formandskabet og Finansministeriet ser forskelligt på de varige virkninger af at afskaffe store bededag som helligdag.

Finansministeriet mener fx, at det er unuanceret, når formandskabet skriver, at der ikke findes empirisk evidens for, at ændringer i lovgivning i sig selv påvirker befolkningens præferencer for arbejde og fritid på langsiget.

Finansministeriet har blandt andet peget på, at det er svært at forklare den udvikling, der har været i arbejdstiden på tværs af Atlanten alene ud fra forskelle i blandt andet beskatning af arbejdsindkomst. Det handler i højere grad om, at fagforeningerne i Europa tilbage i 1970'erne medvirkede til at reducere arbejdstiden, hvilket har ramt bredt i samfundet og øget værdien af fritid for den enkelte.

Derudover er der flere empiriske studier, der peger på, at økonomiske incitamenter alene ikke kan forklare, at så stor en andel trækker sig tilbage ved folkepensionsalderen. Der må således være andre faktorer på spil, som normeffekter og at fritid har større værdi, når ægtefælle og omgangskreds også trækker sig tilbage.

Det er blandt andet baggrunden for, at Finansministeriet fastholder, at det er mest retvisende at lægge til grund, at virkningen af at afskaffe en helligdag – som formandskabet anderkender på kort sigt – også er varig.

Kapitel III: Velstand og velfærd

Finansministeriet værdsætter arbejdet med velfærdsindikatoren og vil gerne kvittere for en interessant analyse. Finansministeriet er enige i, at indkomstmål (som BNP og disponibel indkomst) ikke er nuancerede mål for velfærd. Andre faktorer, som blandt andet dem, der indgår i det foreslåede velfærdsmål, anvendes og kommunikerer dog allerede selvstændigt, fx i forbindelse med vurderingen af økonomisk politik. Der kan være fordele (herunder kommunikative) ved at kunne opsummere et lands velfærd i ét tal, men det stiller krav til grundige overvejelser om hvilke faktorer, som skal inkluderes i beregningen, samt hvordan disse vægtes.

Kapitel IV: Virkninger af selskabsskat

Finansministeriet vil gerne kvittere for, at formandskabet nu har taget rigtig fat på eftersynet af ministeriernes regneprincipper. Det er et omfattende og grundigt kapitel om ændringer i selskabsbeskatningen indeholdende konkrete anbefalinger til regnereglerne for adfærdsvirkningerne. Finansministeriet vil gerne afsætte tid til at gennemgå undersøgelsen ordenligt i samarbejde med Skatteministeriet og respondere på formandskabets anbefalinger til justeringer af adfærdsansagelserne efter ”følg-eller-forklar”-princippet.

Formandskabet vurderer overordnet, at ministerierne indregner de væsentligste adfærdskanaler, herunder de skønnede effekter på investeringsomfanget og ar-

bejdsudbuddet. Formandskabet peger imidlertid også på nogle justeringer af regneprincipperne vedrørende *nedvæltning i lønningerne* og *afløede effekter på de offentlige finanser*.

Nedvæltning i lønningerne

Formandskabet peger først på, at der er nyere udenlandske studier, som viser, at lønmodtagere og selskabsejere bærer byrden ved ændringer i selskabsskatten omtrent ligeligt. Vurderingen er særligt baseret på et tysk studie fra 2018, som formandskabet anser som centralt. På nuværende tidspunkt forudsætter ministerierne, at lønmodtagerne bærer byrden ved ændringer i selskabsskatten.

Som formandskabets undersøgelse også viser, er der bred variation i resultaterne i litteraturen. Det er Finansministeriets vurdering, at man skal være omhyggelig, når man overvejer at anvende resultater i studier, der er foretaget i store lande, på politikændringer i mindre lande. Det gælder også i forhold til at sammenligne regneprincipper på tværs af forskellige lande. Det er desuden vigtigt at forholde sig til, om løndannelsen og selskabsstrukturen i andre lande er forskellig fra Danmark.

Finansministeriet er enige med formandskabet i, at de foreslåede justeringer til lønnedvæltning vil gøre selskabsskatten progressiv og således påvirke indkomstfordelingen samt give anledning til ændrede forudsætninger i tilbageløbsberegningen. Begge dele vil i så fald være væsentlige at tage højde for.

Afløede effekter på de offentlige finanser

Formandskabet vurderer, at ministeriernes regneprincipper giver anledning til for høje selvfinansieringsgrader ved en ændring i selskabsskattesatsen af to årsager.

For det første anbefaler formandskabet, at følsomheden hvormed multinationale selskaber lokaliseret i Danmark flytter overskud, når selskabsskatten ændres, nedjusteres. Følsomheden modelleres ved en semielasticitet, som ifølge to nyere metastudier er faldet betydeligt siden 2000'erne. For det andet anbefaler formandskabet, at der i adfærdsberegningen ikke indregnes en yderligere forbedring af de offentlige finanser som følge af højere lønninger i den private sektor ud over det bidrag, der kommer fra et øget arbejdsudbud.

Finansministeriet er opmærksom på resultaterne i studierne vedrørende overskudsflytning og følger løbende med i udviklingen i litteraturen. Som formandskabets undersøgelse også viser, er det ikke entydigt, at den nuværende følsomhed bør justeres, idet nogle studier finder en højere følsomhed, mens andre studier finder en lavere følsomhed.

Finansministeriet vil gerne kvittere for opmærksomhedspunktet fra formandskabet vedrørende adfærdseffekten, hvor der for nuværende regnes med et yderligere tilbageløb i adfærdsberegningen fra højere private lønninger på 7,5 pct. Det vil blive undersøgt nærmere. Finansministeriet bemærker dog, at indregning af tilbageløb på 7,5 pct. fra højere lønninger er konsistent med øvrige regneprincipper på personskatteområdet.